

Pseudonim: konstantynopolitaneczka

Gdy kultura nakazuje zabić, czyli prawne rozwiązania problemu przemocy „honorowej” w Europie

W związku z narastającymi ruchami migracyjnymi na terenie Europy dochodzi do interakcji kultury dominującej i kultur mniejszości. Sytuacja konfliktu norm wspomnianych kultur staje się tłem tzw. przestępstw „kulturowych”, a więc czynów zabronionych motywowanych pobudkami związanymi z kulturą sprawcy. Szczególnym rodzajem przestępstw „kulturowych” jest przemoc „honorowa”, w tym zabójstwa „honorowe”. Szacuje się, że na całym świecie popełniana się około 5000 zabójstw „honorowych” rocznie, jednak liczba ta może być znacznie zaniżona. Parlament Europejski w *Rezolucji w sprawie obecnej sytuacji oraz przyszłych działań w zakresie zwalczania przemocy wobec kobiet* uznał występowanie przestępstw „honorowych” na terenie Unii Europejskiej. Przemoc „honorowa” problemem wymagającym rozwiązania, a zatem konieczne jest poszukiwanie najefektywniejszych metod prowadzących do zmniejszenia skali zjawiska. Celem referatu jest ocena wybranych rozwiązań prawnych problemu przemocy „honorowej” w Europie. Cel zostanie osiągnięty przez wskazanie i analizę działań prawnych podejmowanych lub proponowanych na szczeblu unijnym i krajowym, a w konsekwencji wskazanie wątpliwości i kontrowersji dotyczących poszczególnych rozwiązań. Wśród działań, które zostaną omówione można wyróżnić w szczególności zaostrzenie kar, nieuznawanie odwołań do praktyk kulturowych za okoliczność łagodzącą, rozszerzenie odpowiedzialności na współsprawców, w tym członków rodziny, a także zapewnienie bezpiecznego dostępu do wymiaru sprawiedliwości i skuteczną egzekucję prawa. Choć stosuje się wiele metod – mniej lub bardziej efektywnych - warto zauważyć, że normy kulturowe nakazujące popełnienie przestępstwa „honorowego” są często tak silnie zinternalizowane, że prawo nie spełnia funkcji prewencyjnej, a same działania natury prawnej – bez zastosowania metod pozaprawnych - nie są wystarczające.